

Stratégia nielen pre kultúrne a kreatívne odvetvia mesta Trenčín na roky 2021 – 2030 s výhľadom do roku 2040

Obsah

1. ÚVOD	4
1.1. POSLANIE DOKUMENTU	5
2. ANALYTICKÁ ČASŤ	7
2.1. HISTÓRIA	7
2.2. SOCIÁLNO-EKONOMICKÁ ANALÝZA	7
2.3. ÚZEMNO-TECHNICKÁ ANALÝZA	21
2.4. SWOT ANALÝZA	23
3. NÁVRHOVÁ ČASŤ	24
3.1. VÍZIA	24
3.2. POŽIADAVKY A OČAKÁVANIA STAKEHOLDROV	25
4. PRIORITY A CIELE	28
4.1. PRIORITY Č.1 ROZVOJ KULTÚRNEJ INFRAŠTRUKTÚRY	28
<i>Ciel' č. 1: Vytvorenie Kreatívneho inštitútu Trenčín</i>	28
<i>Ciel' č.2: Vytváranie spolupráce medzi súkromným, verejným a tretím sektorom v oblasti kultúry</i>	28
<i>Ciel' č.3: Vytváranie spolupráce s regionálnymi, národnými a medzinárodnými partnermi</i>	28
<i>Ciel' č.4: Obnova kultúrnych priestorov</i>	29
4.2. PRIORITY Č.2 ROZVOJ KULTÚRNEHO A KREATÍVNEHO POTENCIÁLU	29
<i>Ciel' č.1: Podpora kultúrnych a komunitných aktivít a projektov</i>	29
<i>Ciel' č.2: Podpora vytvárania pracovných príležitostí v kreatívnom a kultúrnom odvetví</i>	29
4.3. PRIORITY Č.3 ZABEZPEČENIE PRÍSTUPU KU KULTÚRNEMU A KOMUNITNÉMU ŽIVOTU VŠETkým OBYVATEĽOM	30
<i>Ciel' č.1: Sprístupnenie kultúrneho a komunitného života všetkým obyvateľom.</i>	30
<i>Ciel' č.2: Vytváranie a prispôsobenie obsahu kultúrnych a komunitných podujatí, programov a služieb pre ľudí so znevýhodnením a pre ľudí z marginalizovaných skupín a ohrozených skupín obyvateľstva.</i>	30
<i>Ciel' č.3: Vytvorenie a prispôsobenie kultúrneho obsahu, programov a služieb zahraničným turistom</i>	30
4.4. PRIORITY Č.4 BUDOVANIE KAPACÍT A ROZVOJ PUBLIKA	31
<i>Ciel' č.1: Rozvoj existujúceho publika kultúrnych inštitúcií</i>	31
<i>Ciel' č.2: Identifikovanie potenciálneho publika kultúrnych inštitúcií</i>	31
<i>Ciel' č.3: Budovanie kapacít pracovníkov v kultúre</i>	32
<i>Ciel' č.4: Podpora dobrovoľníctva</i>	32
<i>Ciel' č.5: Posilnenie pozitívneho vzťahu obyvateľov k mestu prostredníctvom kvalitnej kultúrnej ponuky.</i>	32
<i>Ciel' č.6: Sprístupnenie kultúrnych udalostí širšiemu publiku prostredníctvom online platforiem.</i>	32
4.5. PRIORITY Č.5 POSILNENIE EKOLOGICKÉHO ROZMERU V KULTÚRNOM A KREATÍVNO M PRIEMYSLE	33
<i>Ciel' č. 1: Podpora ekologickej dopravy v rámci transportu na kultúrne podujatia</i>	33

5.	SPÔSOB IMPLEMENTÁCIE A EVALUÁCIE	34
5.1.	ORGANIZAČNÉ A INŠTITUCIONÁLNE ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE KULTÚRNEJ STRATÉGIE	35
5.2.	MÍĽNIKY S MERATEĽNÝMI VÝSTUPMI	36
5.3.	ZDROJE FINANCOVANIA	37
5.4.	ČASOVÁ REALIZÁCIA	39
5.5.	MONITOROVANIE A HODNOTENIE STRATÉGIE	39

1. Úvod

Ambíciou stratégie je pretaviť myšlienky stratégie do myslenia ľudí a zlepšiť kultúrny a kreatívny priemysel postupne, počnúc budovaním Centra kultúrno-kreatívneho potenciálu Hviezda a napĺňaním stanovených priorít.

Strategický rámec je tvorený prostredníctvom vízie Trenčín 2040 - stať sa lídrom regiónu a jedným z najatraktívnejších miest Slovenska z pohľadu kvality života. Stratégia reflektuje potreby a priority mesta a má za cieľ vytvárať podmienky pre rozvoj vedomostne založenej ekonomiky, príležitosti pre mladých ľudí a seniorov, priaznivé podnikateľské prostredie, ako aj rozvoj mestského turizmu. Priority v strategickom rámci sa venujú rozvoju kultúrnej infraštruktúry, kreatívnemu a kultúrnemu potenciálu, prístupu ku kultúre pre všetkých obyvateľov, budovaniu kapacít, rozvoju publika a posilneniu ekologického rozmeru v kultúre.

Stratégia nadväzuje na kľúčové myšlienky projektu "Trenčín si Ty" prostredníctvom participácie na podpore partnerstiev, hospodárskych klastrov a budovaní konkurencieschopnej ekonomiky. Je taktiež dôležité budovať prestíž prostredníctvom produktov, činností a aktivít s označením "Made in Trenčín".

K splneniu vízie je nutné prepojiť prítlačlivé a inovatívne prostriedky environmentálneho a hospodárskeho úsilia, orientovaného na človeka, Trenčana, ovplyvneného megatrendom storočia - digitalizáciou, s kultúrnym úsilím. Je treba vytvoriť priestor pre životaschopnejšie mesto Trenčín založené na udržateľnosti, dostupnosti, rozvoji, budovaniu kapacít a estetike.

Stratégia nielen pre kultúrne a kreatívne odvetvia mesta Trenčín na roky 2021 – 2030 s výhľadom do roku 2040 Životaschopnejšie mesto – Jedinečný Trenčín si TY rozpracúva strategický rozvojový dokument mesta Trenčín - Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Trenčín na roky 2016 – 2022, s výhľadom do roku 2040 (ďalej aj Program rozvoja mesta – PRM). PRM je základný komplexný strednodobý programový a rozvojový dokument a voči ostatným plánovacím dokumentom spracovaným na miestnej úrovni má zastrešujúcu funkciu, v ktorom mesto Trenčín deklaruje záujem o udržateľný rozvoj územia s dôrazom na kvalitu

života, atraktivitu územia a o koordináciu s relevantnými kľúčovými aktérmi územia (stakeholdermi) aj v oblasti kultúrno-kreatívneho priemyslu.

Stratégia mala byť vytvorená v roku 2020 počas plánovaného zriadenia kreatívneho centra Hviezda v súlade s vnútornými pravidlami jeho fungovania. Pre zdĺhavý schvaľovací proces sa však projekt zriadenia kultúrneho centra dostal do omeškania. Mesto Trenčín a Trenčiansky región vďaka kandidatúre na Európske hlavné mesto kultúry dostalo príležitosť ukázať sa na kultúrnej mape Európy a pozitívne ovplyvňovať kultúrne, spoločenské a hospodárske dianie. Pristúpilo sa preto k súbežnej príprave kultúrnej stratégie spolu s projektom kandidatúry na Európske hlavné mesto kultúry v spolupráci s lokálnymi umelcami, kurátormi, kultúrnymi pracovníkmi, organizáciami, zamestnancami samosprávy, inštitúciami a občanmi mesta Trenčín.

Kreatívne centrum Hviezda sa má zmeniť na moderný priestor pre rozvoj kultúrno-kreatívneho priemyslu s množstvom informačných podujatí a skupinových aktivít pre účastníkov programov. Centrum má byť miesto so špičkovým vybavením a technikou (otvorená dielňa, ateliér, umelecký inkubátor,...) orientované na podporu dopytu po kreatívnej tvorbe a tzv. nových talentov (emerging talents).

Základom kultúrnej stratégie sú hodnoty partnerstva, subsidiarity, participácie a najmä akceptácie jedinečnosti. Spomínaný projekt "Trenčín si Ty" sa stal jedným z podkladov nielen pre tvorbu Plánu rozvoja mesta 2016 - 2022 s výhľadom do roku 2040, ale aj územného plánu. Projekt sa stal aj súčasťou rôznych oblastí, čím sa zabezpečuje zapojenosť občanov mesta do tvorby a implementácie verejnej politiky a ďalších sektorových dokumentov (udržateľná mobilita, adaptácia na zmenu klímy, koncepcia rozvoja práce s mládežou a pod.).

1.1. Poslanie dokumentu

Stratégia nielen pre kultúrne a kreatívne odvetvia na roky 2021 - 2030 s výhľadom do roku 2040 Životaschopnejšie mesto - Jedinečný Trenčín si Ty rozpracúva PRM 2016 - 2020 s výhľadom do roku 2040 v oblasti kultúrno-kreatívneho priemyslu. Zameriava sa okrem spomínaných partnerstiev, inovácií a pod. aj na podporu cestovného ruchu, celkový rozvoj kvality života obyvateľov, zlepšenie ekosystémových služieb a

manažmentu územia. Špeciálny dôraz kladie na rozvoj centrálnej mestskej zóny - prepojenie centra mesta s nábrežím a riešenie dopravy, čo v konečnom dôsledku povedie k nárastu počtu obyvateľov a posilňovaniu pozície mesta Trenčín ako regionálneho lídra, ktorý bude schopný naplniť myšlienky národných stratégií ale aj vlajkovej kultúrnej iniciatívy Európskej únie Európske hlavné mestá kultúry.

Kultúrny, kreatívny a inovatívny priemysel má pri ďalšom rozvoji mesta Trenčín nezastupiteľné miesto a jeho priamy odraz nachádzame v *Špecifickom ciele 1: Konkurencieschopná a inovatívna ekonomika*, Priorita 1.1 – Budovanie partnerstiev a hospodárskych klastrov, Opatrenie 1.1.2: Kreatívny priemysel, Programu rozvoja mesta Trenčín 2016 - 2022 s výhľadom do roku 2040.

Stratégia je samostatný, otvorený dokument v oblasti kultúry, ktorej obsah bude možné v rámci vízie a naformulovaných cieľov flexibilne prispôbovať, v závislosti od meniacich sa aktuálnych podmienok. Umelecká vízia zapája miestnych a zahraničných umelcov, kurátorov, pracovníkov v kultúre a kultúrne organizácie do prípravy a implementácie stratégie schopnej kombinovať miestne kultúrne dedičstvo a tradičné umelecké formy s novými, inovatívnymi a experimentálnymi kultúrnymi prejavmi s jasným európskym rozmerom, zapojením všetkých obyvateľov, rozvojom kultúrnej infraštruktúry a rozšíreniu kultúrnych kapacít.

Stratégia bude rozpracovaná v trojročných intervaloch do akčného plánu, ktorý bude obsahovať implementačný program so zadanými opatreniami a aktivitami, ktorými sa naplňujú jednotlivé špecifické ciele a priority definované v stratégii. V rámci jednotlivých opatrení budú konkretizované aktivity, predpokladaný časový rámec realizácie, kvalitatívne a kvantitatívne indikátory, opatrenia, možné riziká a ohrozenia, predpokladaný finančný rámec a možné zdroje finančného krytia.

2. Analytická časť

2.1. História

Trenčín patrí spolu s Nitrou a Bratislavou k trom najstarším mestám na Slovensku, ktoré kroniky spomínajú už v 11. storočí. Jeho strategicky kľúčová poloha v blízkosti troch karpatských priesmykov na križovatke obchodných ciest z neho robia významný oporný bod a správne centrum regiónu. Rozloha mesta je 81,99 km², z toho intravilán obce (územné obvody) tvorí 14,21 km². V zastavanom území je hustota osídlenia cca 3500 obyvateľov na km², čo predstavuje nižšiu hodnotu, zapríčinenú vysokým podielom sídelnej zelene v meste.

2.2. Sociálno-ekonomická analýza

Táto kapitola obsahuje informácie o základných demografických, ekonomických a sociálnych východiskách, ktoré zohrávajú úlohu pri rozvoji mesta. Rozvojový potenciál a ľudské zdroje – vývoj počtu obyvateľov – od roku 1999 (58 913 osôb) má mierne klesajúci trend – 2019 (54 679 osôb). V meste Trenčín je však denne prítomných 68 000 obyvateľov, ktoré z ¾ tvorí dochádzka za prácou a ¼ za službami (vzdelávanie, zdravotníctvo, štátna správa, kultúra).

Vzdelanostná štruktúra - najvýznamnejšie je zastúpené obyvateľstvo s úplným stredným vzdelaním s maturitou ako najvyšším ukončeným stupňom vzdelania v počte 12 730 obyvateľov. Vysokoškolsky vzdelané obyvateľstvo je v meste zastúpené v počte viac než 9 100 obyvateľov.

Národnostná štruktúra - podľa údajov Štatistického úradu SR je tvorená z 85% slovenskou národnosťou, z ostatných národností má najväčší podiel česká a moravská spolu 2%.

V rámci *vierovyznania* väčšina obyvateľstva patrí ku rímskokatolíckej cirkvi, obyvateľstvo evanjelického vyznania tvorí podiel 6%.

Mesto Trenčín ako jadrové sídlo regiónu stredného Považia je nositeľom funkcií vyššej občianskej vybavenosti. Vychádzajúc z definície kreatívneho priemyslu a

východiskovej koncepcie Ministerstva kultúry SR, rešpektujúc lokálne špecifiká, historické kontexty a východiskové analytické dáta z mesta Trenčín, je možné okrem iného zadefinovať tieto vybrané potenciály kreatívneho a inovatívneho priemyslu v meste Trenčín :

- Kultúrne dedičstvo – pamiatky, podujatia, zbierky, archívy, inštitúcie
- Architektúra a plánovanie – plánovacie štúdiá, architekti, urbanisti, priestoroví plánovači
- Dizajn a materiálové inžinierstvo – sklo, konfekcia, dizajn materiálov (anorganické, textilné materiály, polyméry a pod.)
- Dizajn a konštrukcia vojenskej techniky
- Vizuálne umenie – maliarske umenie, sochárske umenie, fotografické umenie, grafické umenie, úžitkové umenie a dizajn, architektonické umenie, intermédiá a digitálne médiá, konceptualizmus, streetart
- Scénické umenie
- Hudobný priemysel
- Audiovizuálna produkcia

Kultúrne dedičstvo

Inštitúcie viažuce sa k zachovávaní kultúrneho dedičstva v meste Trenčín:

Mesto Trenčín:

- Útvar kultúrno-informačných služieb MsÚ Trenčín

Štátny okresný archív v Trenčíne

V zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja:

- Trenčianske múzeum Trenčín - okrem svojej hlavnej budovy na Mierovom námestí (Župný dom) v Trenčíne spravuje aj Trenčiansky hrad, Karner sv. Michala a Katov dom v Trenčíne
- Galéria Miloša Alexandra Bazovského v Trenčíne
- Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne
- Trenčianske osvetové stredisko v Trenčíne

Prvky / nositelia kultúrneho dedičstva v meste Trenčín:

Archeologické náleziská

Trenčín je lokalitou mimoriadne bohatou na archeologické nálezy z rôznych období od paleolitu až po stredovek. Medzi ne patrí aj jedno z najrozsiahlejších pohrebísk lužickej kultúry, ktoré bolo odkryté archeologickým výskumom v južnej časti katastrálneho územia Trenčína pri výstavbe hypermarketu TESCO.

- Čerešňový sad, Brezina – pamiatkovo prísne chránené archeologické územie hradiska, resp. predhradiska Trenčianskeho hradu, obývané od paleolitu po stredovek.
- Rímska tradícia: rímsky nápis Laugarício na trenčianskej hradnej skale ako prvá zmienka o pôvodnom osídlení.

Trenčiansky hrad

Na mieste dnešného hradu stálo v období Veľkej Moravy hradisko ako správne centrum priľahlého regiónu. Dnešný hrad vznikol v 11. storočí ako pohraničná pevnosť, strážiaca dôležité vážske brody a karpatské priesmyky, cez ktoré prechádzali obchodné cesty, spájajúce oblasť severného Uhorska a stredoslovenských banských miest s Čechami, Moravou, Sliezsokom a Poľskom, podľa viacerých prameňov aj Jantárovou cestou. V ďalších storočiach sa stal sídlom pohraničného komitátu, kráľovskej a neskôr šľachtickej župy. V súčasnosti je areál hradu najvýznamnejšou historickou pamiatkou na území mesta, ktorú spravuje Trenčianske múzeum. V roku 2019 sa ročná návštevnosť dostala cez hranicu 150 000 návštevníkov.

Trenčianske múzeum

Trenčianske múzeum je múzeom vlastivedného typu. Vlastní a spravuje zbierkové fondy historického, umenovedného, prírodovedného, literárno-historického či národopisného charakteru, bohaté zbierky z oblasti numizmatiky, faleristiky, filokartie, militárií a zbraní, umeleckého remesla a pod. K najcennejším súborom v zbierkach Trenčianskeho múzea nesporne patrí rozsiahla a umelecky i historicky zaujímavá obrazová zbierka rodu Ilešháziovcov, hlavných a dedičných trenčianskych a liptovských županov, pánov Trenčianskeho hradu od r. 1594 do r. 1835.

Trenčianske múzeum okrem svojej hlavnej budovy na Mierovom námestí, tzv. Župného domu, spravuje v Trenčíne aj Trenčiansky hrad s viacerými expozíciami, Karner sv. Michala, tzv. Katov dom a viaceré expozície a objekty mimo Trenčína. Trenčianske múzeum je v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja.

Pútnické miesto Skalka pri Trenčíne

Najstaršie slovenské pútnické miesto Skalka patrí do katastrálneho územia Trenčína. História pútnického miesta Skalka pri Trenčíne siaha do 11. storočia a spája sa so životom kresťanských pustovníkov Andreja-Svorada a Beňadika, ktorí na tomto svätom mieste nejaký čas žili. Pozostáva z dvoch objektov – pútnického kostola Sv. Andreja-Svorada a Beňadika na tzv. Malej Skalke a z tzv. Veľkej Skalky – pozostatkov benediktínskeho opátstva z roku 1224, v ktorom sa nachádza aj Beňadikova jaskyňa.

Synagóga

Trenčianska synagóga patrí k najkrajším a najzaujímavejším dielam svojho druhu na Slovensku. Bola postavená v blízkosti starej synagógy v roku 1913 podľa projektu berlínskeho architekta Richarda Scheibnera. Postavila ju trenčianska stavebná firma Fuchs a Niegreis.

Podujatia viažuce sa ku kultúrnemu dedičstvu v meste Trenčín

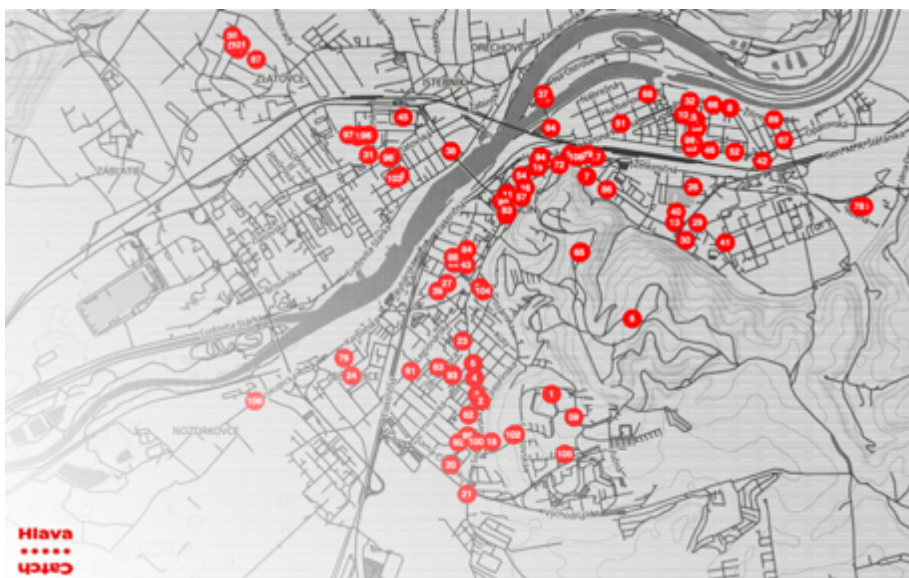
- ORA et ARS Skalka - medzinárodné výtvarno-literárne sympóziu,
- Pri Trenčianskej bráne - mestský festival tradičnej zábavy, spojený s jarmokom ľudových remesiel,
- Farmárske trhy - trhy s ponukou produktov a potravín od prvovýrobcov,
- Trenčianske historické slávnosti - niekoľkodňový festival s ťažiskom programu v prezentácii stredovekej kultúry,
- Čaro Vianoc pod hradom - vianočný festival spojený s remeselnými vianočnými trhmi,
- Noc múzeí a galérií - otvorenie pamätihodností mesta v rámci európskeho podujatia,
- Prechádzky mestom so sprievodcom a Detské prechádzky - vlastivedné open air prednášky,

- Príbehy z Trenčína - povesti, viažuce sa k Trenčínu, spracované do podoby multižánrových nočných predstavení,
- Pádivého Trenčín - festival dychových hudieb,
- Majáles - tradičné stavenie mája a program viažuci sa k prvému sviatku jari,
- Sám na Javisku – medzinárodný festival divadla jedného herca,
- Pohoda - multikultúrny festival súčasnej kultúry a umenia a iné...

Architektúra a plánovanie

V meste Trenčín má významnú tradíciu v oblasti plánovania, urbanizmu a architektúry. Už v minulosti (pred rokom 1989) v meste pôsobili veľké plánovacie štúdiá zamerané na architektúru, urbanizmus, ako i špecifické sektorové plánovanie (doprava a pod.).

Oblasť architektúry, urbanizmu a plánovania spadá podľa číselníka NACE SK do kategórie č.7 – odborné, vedecké a technické činnosti. V roku 2014 bolo v tejto kategórii evidovaných 690 fyzických osôb a 478 právnických osôb. V roku 2018 začalo mesto Trenčín Pasportizáciu exteriérových a interiérových sochársko-výtvarných diel na území mesta Trenčín v rámci projektu „Hlava *****“ (Búrať hlava nehlava?).

Zdroj: <http://hlava5.sk/>

Dizajn a materiálové inžinierstvo

V kontexte dizajnu hovoríme hlavne o nasledujúcich kategóriách: módný dizajn (textilný a odevný dizajn), priemyselný dizajn a produktový dizajn (vrátane dizajnu vojenskej techniky), grafický dizajn, umelecký dizajn a úžitkové umenie.

Vzdelávanie v tejto oblasti sa v meste Trenčín zabezpečuje primárne prostredníctvom stredného školstva:

- Stredná priemyselná škola stavebná - drevárska a nábytkárska výroba,
- Škola umeleckého priemyslu - priemyselný dizajn, animovaná tvorba, propagačné výtvarníctvo, propagačná grafika, scénická kostýmová tvorba, reklamná tvorba, dizajn exteriéru, fotografický dizajn, odevný dizajn, dizajn interiéru.

Oblasť dizajnu a inžinierstva je pokrytá i vysokoškolským vzdelávaním, vedou a výskumom na Trenčianskej univerzite A. Dubčeka, konkrétne prostredníctvom inžinierskych a doktorandských programov na Fakulte špeciálnej techniky a Fakulte priemyselných technológií (pracovisko Púchov). V rámci Trenčianskej Univerzity pôsobí i excelentné pracovisko skla Centrum kompetencie pre výskum skla Vitrum Laugaricio spoločné pracovisko Ústav anorganickej chémie Slovenskej akadémie vied, Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne a Fakulta chemickej a potravinárskej technológie Slovenskej technickej univerzity.

Vizuálne umenie

Jednotlivé odvetvia vizuálneho umenia prezentujú v danej oblasti hlavné záujmové združenia, ale i Galéria Miloša Alexandra Bazovského v Trenčíne, galéria Nová Vlna a Trenčianske osvetové stredisko. Zásadnú úlohu zohráva práve Galéria Miloša Alexandra Bazovského, ktorá sa primárne orientuje na slovenské výtvarné umenie 20. a 21. storočia ako aj na výtvarné umenie trenčianskeho regiónu.

Trenčianske osvetové stredisko v Trenčíne organizuje výstavy a disponuje kapacitami na zrealizovanie a podporu rôznych prezentačných a autorských aktivít. Rovnako priestormi čiastočne vhodnými na organizovanie výstav a podujatí disponuje Art centrum Synagóga.

Galéria M. A. Bazovského

Galéria Miloša Alexandra Bazovského je jedinou profesionálnou galériou výtvarného umenia v Trenčíne, v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja. Vznik tejto inštitúcie sa datuje do roku 1969, teda rok po smrti Miloša Alexandra Bazovského, ktorého meno nesie i trenčianska galéria. Jej pôvodným sídlom bol barokový komplex kláštora piaristov v historickom centre Trenčína. Neskôr, na základe reštitučného rozhodnutia sa galéria musela presídliť do svojich súčasných priestorov na Palackého ulici č.27, kde naďalej rozvíja svoje početné aktivity.

Okrem vizuálneho umenia svoj priestor dostávajú aj hudba, umelecké slovo, či film. Galéria sa stáva multikultúrnym priestorom, kde sa stretávajú jednotlivé formy umenia, vzájomne sa prelínajú a konfrontujú vo svojich charakteristických dynamikách. Za zmienku stojí aj pestrá ponuka kultúrno-vzdelávacích aktivít, ktoré sa sústreďujú na široké spektrum návštevníkov. Galéria M. A. Bazovského je v správe Trenčianskeho samosprávneho kraja, avšak mesto Trenčín participuje na financovaní jej rekonštrukcie.

Galéria Nová Vlna

Nová Vlna je občianskym združením, v meste Trenčín zviditeľňuje a prezentuje súčasné umelecké tendencie vo vizuálnom umení. Hlavným poslaním organizácie tak je predovšetkým propagácia mladšej a strednej generácie hlavne slovenských, ale aj európskych umelcov.

Mladá a stredná generácia vizuálnych umelcov z Trenčína :
Juraj Toman, Natália Okolicsányiová, Lucia Horňáková-Černayová, Martin Žovinec, Jozef Žovinec, Peter Štuller, Jakub Lobotka, Naďa Koyšová, Pavla Koyšová, Patrik Kučavík, Aleš Porubský, Pavla Hrdlíková Pádivá, Barbora Cicoňová, Matej Červeňan, Boris Vitázek, Lukáš Matejka, Štefan Oliš, Veronika Markovičová, Jana Gombíková, Lucia Fabová, Tomáš Tulis, Alexander Topilin, Eduard Krištof, Peter Hornák, Veronika Raffajová, Matej Kvašnovský ad'.

Scénické umenie

Väčšina súborov venujúcich sa tanečnej a folklórnej produkcii je amatérskeho a poloprofesionálneho charakteru a je aktívna na úrovni kultúrnych centier a základných umeleckých škôl.

Aktívne scénické umenie je v meste organizované a realizované prostredníctvom miestnych divadelných súborov. Ponuku viacero umeleckých agentúr rozširuje o dovážané predstavenia slovenských aj českých divadiel. Vhodné priestory pre tento účel sú z hľadiska priestorových a technických kapacít Posádkový klub Trenčín (pôvodný názov Okruhový dom armády), objekt Kina Hviezda s jeho divadelnou sálou a priestorom nezávislého kultúrneho centra Klubu Lúč (otvorený kultúrny priestor). Príležitostne sa pre divadelnú produkciu využíva aj Piano club v Trenčíne.

V týchto priestoroch pôsobia umelecké subjekty, ktoré tvoria a organizujú pravidelné kultúrne projekty predovšetkým scénického umenia Ide o o. z. Mestské divadlo Trenčín a združenie pre súčasné umenie Kolomaž o.z.

V Trenčíne sú aktívne viaceré divadelné súbory s vlastnou produkciou: Mestské divadlo Trenčín, a Dogma Divadlo (ex Divadlo Kolomaž), ochotnícke súbory Divadlo Normálka a Divadlo 21 Opatová. V meste pôsobí 14 folklórnych súborov (klasických, detských aj seniorských), najväčšia časť z nich má tanečnú, spevácku aj hudobnú zložku. Zameriavajú sa na uchovávanie pôvodného folklórneho materiálu, ktorý umelecky spracovávajú. Významné folklórne súbory sú najmä Trenčan, Družba a Nadšenci, a tiež detské folklórne súbory Radosť a Kornička.

V oblasti tanca je v meste aktívnych 17 súborov. Svoju činnosť úspešne vykonávajú klasické, moderné, latinskoamerické, country a aj orientálne tance v tanečných školách a amatérskych tanečných skupinách. Najpočetnejšími zoskupeniami sú tanečné skupiny Goonies a Aura. Tanečný klub Dukla Trenčín s viac ako 60-ročnou tradíciou zastrešuje vzdelávanie v oblasti spoločenského tanca.

Hudobný priemysel

Odvetvie hudobného priemyslu má v meste Trenčín široké zastúpenie. Pôsobia tu: hudobné vydavateľstvo, nahrávacie štúdiá, interpreti, ako aj infraštruktúra, ktorá pozostáva z eventových priestorov, hudobných klubov a nezávislého kultúrneho centra. V meste sídli nezávislé hudobné vydavateľstvo s nadregionálnym významom Deadred Records, ktoré sa zameriava na podporu tvorby a realizácie vydania hudobných nosičov nezávislej, súčasnej hudby minoritných žánrov. Aktívne vo svojej činnosti sú nahrávacie štúdiá Men at Sound, Stopa Studios, PH štúdio. Silnými prvkami na mape infraštruktúry sú eventový a klubový priestor Piano Club a nezávislé kultúrne centrum Klub Lúč (Otvorený kultúrny priestor).

Hudobné aktivity v Trenčíne zastrešuje viac ako 50 zoskupení. V oblasti klasickej hudby pôsobí Komorný orchester mesta Trenčín, starú hudbu reprezentuje súbor Musica Poetica a detský súbor Fistulatoris Consort. Aktívne sú tu 4 dychové hudby, bigband a 9 speváckych zborov. V oblasti rôznych žánrov modernej, klubovej a populárnej hudby pôsobí viac ako 35 zoskupení s dlhšou tradíciou. Toto číslo nezahŕňa ďalšie, ktoré sa z rôznych dôvodov zatiaľ nedostali do štatistík: sú začínajúce, vystupovali len pre veľmi úzke publikum, prípadne sa zatiaľ neuchádzali o podporu mesta.

Výchovu umelecky nadanej mládeže v meste Trenčín zabezpečuje predovšetkým Základná umelecká škola Karola Pádivého. Svoju činnosť zameriava na hudobný, výtvarný, tanečný a literárno-dramatický odbor. Ponuku dopĺňajú ďalšie tri súkromné základné umelecké školy.

Festivity

Najvýznamnejším podujatím nadregionálneho charakteru je medzinárodný multižánrový festival POHODA. K ďalším pravidelným podujatiam nadregionálneho charakteru patria filmové festivaly – Festival francúzskych filmov, Festival horských a dobrodružných filmov HoryZonty a festival divadiel jedného herca Sám na javisku. K tradičným a cyklickým hudobným festivalom patria Trenčianska hudobná jar a Trenčianska hudobná jeseň (vážna hudba), On je živý, Víno pod hradom, Trenčiansky jazzový festival, adventné koncerty, hudobné podujatia, prehliadky speváckych zborov

a ďalšie. Medzi najväčšie podujatia tohto typu pred 2 rokmi pribudol festival Punkáči deťom, keď sa zo svojho pôvodného pôsobiska presťahoval na trenčianske letisko.

Audiovizuálna produkcia

Významným zástupcom audiovizuálnej produkcie je Artkino METRO. Občianske združenie LamArt prevádzkujúce Artkino METRO, spravuje filmový klub a organizuje kultúrne podujatia a spoločenské akcie. Artkino METRO ponúka celoročnú projekciu festivalových nezávislých ale i komerčných filmov. Počas roka organizuje kultúrne podujatia zamerané na audiovizuálnu produkciu.

Inštitucionálne zabezpečenie cestovného ruchu

Kultúrno-informačné centrum v Trenčíne poskytuje relevantné a aktuálne informácie pre turistov, inšpiruje návštevníkov k spotrebe tovarov a služieb v regióne a tým prispieva k ekonomickému, sociálnemu a rekreačnému blahobytu. Okrem služieb front office (poskytovanie informácií, predaj lístkov, ponuka suvenírov), zabezpečuje vydávanie turistických informačných materiálov, spracováva mapové podklady, spravuje webstránku visit.trencin.sk a facebookový profil <https://www.facebook.com/kic.trencin>. Mesto Trenčín je od septembra 2015 členom Oblastnej organizácie cestovného ruchu „Trenčín a okolie“ a prostredníctvom nej aj členom krajskej organizácie KOČR – Trenčín Región.

Ekonomika územia - Štruktúra podnikateľských subjektov a ostatné subjekty vykonávajúce hospodárske činnosti

Podľa ekonomickej štruktúry právnických a fyzických osôb pôsobiacich podľa SK NACE v odvetviach KKP tvoria PO – 4% a FO – 1%. Podľa veľkostnej štruktúry 3000 podnikov zo 4 300 je v kategórii „mikropodnik“.

Komunitný život – komunity a spolky

Aktivity jednotlivých komunit sa viažu na množstvo oblastí i tradícií, ktoré v meste Trenčín rezonujú. Ide o kultúrne aktivity vo väzbe na folklór, hudobnú scénu (ľudová scéna, dychovky ale i klubová hudobná scéna), divadelnú, vizuálnu scénu, športové tradície, spolky a kluby kreované pôsobením armády a armádneho klubu Dukla, komunity športovcov, amatérov, profesionálov (hokej futbal, hádzaná, karate, vodné

športy, florbal a pod.), a množstvo iných oblastí, ktorých rozvoj prostredníctvom miestnych komunit je silnou a tradičnou súčasťou života v meste a jeho pulzu.

Celkovo je možné *aktívne spolky a združenia* rozdeliť do nasledujúcich kategórií v zmysle ich zamerania:

- Divadelné združenia

Mestské divadlo Trenčín, Divadlo Normálka, Dogma Divadlo (ex Divadlo Kolomaž), Divadlo Fortissimo, Divadlo 21 Opatová, Divadlo Pimprlo, Skupina historického šermu Wagus, Normani - skupina historického šermu...

- Folklorne súbory

DFS Drobcí, DFS Koriňka, DFS Kubranček, DFS Radosť, DL'S Rozmarínček, FS Družba, FS Trenčan, FS Nadšenci, FS Kubra, Seniorský klub Družba, FS Čákovec, FS Úsmev, FS Véna, LH Mlynári, spevácka skupina Šrupinka Trenčín, DFS Brezinka, DFS Zlatováčik...

- Hudobné a vokálne telesá

Komorný orchester mesta Trenčín, Happyband Orchester, DH Opatovanka, DH Textilanka, DH Trenčianska dvanásťka, DH Vlčovanka, Detský spevácky zbor Vážky, Súbor starej hudby Musica poetica, Detský súbor starej hudby Fistulatoris Consort, Drowsy Maggie, Spevácky zbor Piarissimo, Trenčiansky spevácky zbor, Letokruhy seniorský spevokol, Mládežnícky spevácky zbor Južania, Opatovani, Spevácky zbor Trenčianskej univerzity A.Dubčeka, Vokálna skupina VOX, Zvon spevácky zbor Evanjelickej cirkvi a.v., Tieň, 3D Band, Aurelius Q., Autumnist, BOX, Captain Slice, Colorful People, Elýščítat, Fascination band, Fraktúra, Cherry Sweet, Chór vážskych muzikantov, Chris Ellys, Jozef Hajšo, Joe & Denis, Krajka, Lady Jane, Mona Luca, NaNovo, Nina Kohoutová, No Puls, Pell Mell 59, Peter Hajšo, Boom B Band, Pulls, Queenmania, Random Choices, Simona Boďová, Simona Labáková, Šmox, Take Shelter, The Erbetes Quartet, The Volume, The Youniverse, Ticho, Uhol dopadu, Ž+Ž...

- Športové kluby a organizácie

AS Trenčín, Hokejový klub Dukla Trenčín, Buď lepší, o.z., Športový klub Dračia légia 2012, Zaži Trenčín, 3 Run Slovakia, OZ Matúš Čák, Trenčiansky kolkársky klub, Tenisový klub AS Trenčín, Golfový a športový klub Trenčín, Asociácia Športov Trenčín, TJ CEVA Trenčín, Vrchárska koruna Trenčianska, Letci Trenčín o.z., Jednota SOKOL Trenčín, Nordic Walking Trenčín a okolie, Elite Fight Promotion, o.z, klub slovenských turistov regionálna rada Trenčín, Badmintonový klub AS Trenčín, LUAN o.z, Kraso Trenčín, Športová Akadémia Trenčín, ILYO-TAEKWONDO, TJ Slávia ŠG Trenčín, Stolnotenisový klub Keraming Trenčín...

- Tanečné skupiny

TK Aura Dance, Campanillas, Džamál Junior, Fresas, Ištah Dancers, Katarína Vidal, Las Fresitas, Maryland, MS Dance, OZ LT - Len Tanec, QUEENS hip hop, QUEENS disco, Tancujúce Tigriky, TS Džamál, TS Goonies, TS Korzo, Združenie priateľov orientálneho tanca Bahar Sultana (skupina Isabelle), Tanečný klub Dukla Trenčín...

- Komunitné organizácie a iné záujmové zoskupenia

Trenčianska nadácia, Centrum pre rodinu V Trenčíne, HoryZonty, Materské centrum Srdiečko, Rotary Club Trenčín, Silnejší Slabším o.z, TeCeM-ko – Trenčianske centrum mládeže o.z, Južanček, AUTIS, o.z., Voices, n.o., DEMY Trenčín, Autis, I AMbitious, Neboj sa remesla, Združenie Bludní rytieri, Centrum environmentálnych aktivít, Trenčianska jazzová spoločnosť Fénix, LampArt, Považská župa Sokolská, Združenie neprofesionálnych výtvarníkov, Asociácia kreatívcov, TRAKT, Zelená hliadka Trenčín, Fleck, Trenčiansky útulok, Klub priateľov vážnej hudby v Trenčíne, Občianske združenie Kolotoč pri Centre voľného času, 93. prístav Tortuga Trenčín, Asociácia zväzov zdravotne postihnutých v Trenčíne, Luna, OZ Alegro, Trenčianska kultúrna jednota o.z, Nová vlna o.z, Kolomaž, združenie pre súčasné umenie..

- Cirkev

Rímsko-katolícka cirkev (Rímsko-katolícky farský úrad, Farnosť Svätej Rodiny Trenčín - Juh, Rímskokatolícka cirkev Farnosť Trenčín – Orechové, Farnosť Opatová, Kubrá; Farnosť sv. Kozmu a Damiána z Trenčianskych Biskupíc), Evanjelická cirkev

augsburského vyznania (Evanjelický a. v. farský úrad), Gréckokatolícka cirkev (Gréckokatolícky farský úrad, Farnosť sv. Cyrila a Metoda), atď.

Zahraničné partnerské mestá

- Cran-Gevrier (Francúzsko)
- Uherské Hradiště (Česká republika)
- Zlín (Česká republika)
- Tarnów (Poľsko)
- Casalecchio Di Reno (Taliansko)
- Békéscsaba (Maďarsko)
- Kragujevac (Srbská republika)

Ekonomika samosprávy

Medzi významné faktory ovplyvňujúce rozvoj mesta patrí aj rozpočtové hospodárenie, finančné zdravie a majetok samosprávy. Mesto Trenčín hospodári s ročným rozpočtom cca 60 miliónov €. Informácie sú k dispozícii na webstránke mesta v časti [Transparentný Trenčín](#).

Vlastné rozpočtové zdroje mesta Trenčín a výdavky na kultúrno-kreatívny sektor sa kumulujú v programe č. 9 Kultúra. Financovanie kultúry z rozpočtu mesta je v roku 2020 približne 700 tisíc €. Zámerom je každoročne vytvárať široké spektrum ponuky kultúrnych akcií v meste Trenčín – organizovanie kultúrnych akcií a podporu tradičných podujatí v oblasti kultúry, podporu kultúrnych stredísk, financovanie akcií zameraných na kultúrnu spoluprácu.

Program č. 9 Kultúra bol do roku 2020 rozdelený na 4 podprogramy:

Podprogram 9.1: Podpora kultúrnych podujatí

Podprogram 9.2: Organizácia kultúrnych aktivít

Podprogram 9.3: Podpora kultúrnych stredísk

Podprogram 9.4: Bazovského galéria

Od roku 2021 pribudne nový podprogram 9.5 Centrum kultúrno-kreatívneho priemyslu CKKP Hviezda

Podprogram 9.1: Podpora kultúrnych podujatí

Zámer: Zabezpečenie podmienok pre proporčne vyvážený rozvoj kultúry priamou finančnou podporou kultúrnych podujatí a činnosti umeleckých aktivít. Podprogram zahŕňa činnosti na zabezpečenie kultúrnych podujatí a poskytovanie grantov na organizáciu kultúrnych podujatí. Grantový program kultúry 2020 bol 90 000 €. Dotácie na aktivity v oblasti kultúry a záujmovej umeleckej činnosti upravuje Všeobecné Záväzné nariadenie č. 7/2012 o poskytovaní dotácií z rozpočtu Mesta Trenčín

Podprogram 9.2: Organizácia kultúrnych aktivít

Najvýznamnejšou udalosťou v Trenčíne je obľúbený multižánrový festival POHODA, ktorý sa koná začiatkom júla na trenčianskom letisku a každý rok ho navštívi 30 000 návštevníkov. Sezónu kultúrnych podujatí v Trenčíne otvára Trenčiansky majáles, ktorý sa spája s tradičným stavaním mája a oslavami na Mierovom námestí. Leto v Trenčíne začína nočným open-air podujatím Príbehy z Trenčína, ktoré moderne a umelecky stvárňuje rozličné príbehy z histórie mesta. Počas leta sa každý piatok konajú hudobné pikniky s uvoľnenou rodinnou atmosférou, nedeľné popoludňajšie koncerty na námestí aj divadielka pre deti.

Začiatok septembra sa spája s folklórnym festivalom Pri Trenčianskej bráne, na ktorom nechýba ani tradičný remeselný jarmok. V októbri sa v meste pod hlavičkou občianskeho združenia Kolomaž organizuje svojho druhu jediný festival na Slovensku – medzinárodný festival divadla jedného herca. V predvianočnom období sa na Mierovom námestí stretávajú rodiny, priatelia, známi a spolu si užívajú vianočnú atmosféru a Čaro Vianoc pod hradom. K tomu, samozrejme, patrí aj vítanie Mikuláša, vianočné vystúpenia koledníkov, varenie tradičnej kapustnice a remeselný jarmok s originálnymi darčekom.

Podprogram 9.3: Podpora kultúrnych stredísk

Zámer: Podprogram zahŕňa pravidelnú kultúrnu, spoločenskú a osvetovú činnosť realizovanú v kultúrnych centrách Juh, Kubra a v kultúrnych strediskách Zlatovce, Záblatie, Opatová, Kubrica, Kino Hviezda, Dlhé hony.

Podprogram 9.4: Bazovského galéria

Zámer: Úhrada spoluvlastníckeho podielu vynaložená na technické zhodnotenie objektu Bazovského galérie. V zmysle uzatvorenej zmluvy s Galériou M.A.Bazovského ide o každoročnú splátku za rekonštrukciu galérie, v ktorej je mesto spolumajiteľom. Rekonštrukciu vykonala galéria v r.1995, pričom podiel mesta na rekonštrukcii bol vo výške 861.068,31 €.

Podprogram 9.5 Centrum kultúrno-kreatívneho priemyslu CKKP Hviezda

Centrum kultúrno-kreatívneho potenciálu Hviezda ako fyzická infraštruktúra KKP má vytvárať a udržať podmienky pre rozvoj kreatívneho talentu a netechnologických inovácií ako stimulovania podpory zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle. Centrum má podnecovať k fungovaniu priaznivého kreatívneho ekosystému a zvyšovať kvality života ľudí v meste Trenčín a v príslušnej regióne.

Zámer: Realizácia komplexnej rekonštrukcie národnej kultúrnej pamiatky, objektu kultúrneho strediska - bývalého Kina Hviezda, Trenčín s komplexnou modernizáciou vnútorného vybavenia s následným zabezpečením prevádzky CKKP Hviezda, v ktorom sa budú poskytovať špecifické služby v programoch napr. v otvorenej dielni, ateliéroch či umeleckých inkubátoroch vrátane prenájmu priestorov a techniky s výraznou podporou dopytu po kreatívnej tvorbe tzv. nových talentov (emerging talents). V období rekonštrukcie budovy bude pôsobiť virtuálna forma CKKP Hviezda.

2.3. Územno-technická analýza

Mesto Trenčín sa nachádza na považskej rozvojovej osi (Bratislava – Trnava – Trenčín – Žilina). Jedná sa o rozvojovú os prvého stupňa a na ponitrianskej rozvojovej osi II. stupňa (Trenčín – Bánovce nad Bebravou – Topoľčany – Nitra – Nové Zámky – Komárno).

Trenčianske ťažisko osídlenia najvyššej úrovne vytvára „uzol“ najrozvinutejšej sídelnej rozvojovej osi, ktorá súčasne tvorí aj najpriemyselnejší pás Slovenska. Mesto Trenčín sa nachádza na trase medzinárodného multimodálneho koridoru Va (cestného aj železničného) a priamo centrom mesta prechádza železničný koridor, ktorý po

modernizácie ukončené pred rokom spĺňajú parameter $V = 140-160 \text{ km/s}$ regionálnou traťou spájajúcou mesto Trenčín s mestami Bánovce nad Bebravou a Topoľčany a s letiskom s možnosťou verejnej leteckej dopravy.

Mesto Trenčín za aktívnej účasti verejnosti prostredníctvom otvorenej participácie prieskumami a verejnými diskusiami spustilo v roku 2018 proces vyhotovenia Plánu udržateľnej mestskej mobility do roku 2030 s výsledkom na budúci rok 2021.

Pre ďalší plánovaný udržateľný rozvoj mesta sa v procese tvorby Plánu udržateľnej mestskej mobility do roku 2030 potvrdzujú výstupy Projektu Trenčín si TY, ktoré sa musia odraziť v aktualizácii územného plánu - preložky cesty I/61 s mostom do Orechového a zabezpečenie preferencie verejnej osobnej dopravy, dobudovanie záchytných parkovísk a sieť cyklotrás podľa návrhu dopravných riešení v Trenčíne - jún 2020. <https://trencin.sk/samosprava/uzemne-planovanie/trencin-si-ty/>

Z pohľadu terciárnych centier osídlenia (zabezpečovanie potrebnej obsluhy obyvateľstva sociálnou infraštruktúrou) mesto Trenčín ako krajské mesto patrí do prvej skupiny a prvej podskupiny. V rámci kvartérnych aktivít (vysoké školy a výskumné ústavy) patrí mesto Trenčín na popredné priečky v rámci Slovenskej Republiky.

Historické jadro mesta Trenčín je mestskou pamiatkovou rezerváciou a toto územie je záväzne regulované i prostredníctvom dokumentu „Trenčín - mestská pamiatková rezervácia. Zásady ochrany, obnovy a prezentácie pamiatkových hodnôt“, ktorý je súčasťou územného plánu mesta.

Mesto Trenčín s pomocou Krajského pamiatkového úradu spracovalo Zoznam pamiatkových objektov mesta Trenčín zapísaných v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZ PF). <https://trencin.sk/samosprava/uzemne-planovanie/zoznam-pamiatkovych-objektov/>

2.4. SWOT analýza

Na základe týchto analytických východísk bola pri tvorbe PHRSR mesta Trenčín 2016-2022 s výhľadom do roku 2040 spracovaná SWOT analýza. Boli identifikované silné stránky mesta Trenčín vo vzťahu ku kreatívnemu priemyslu a jeho funkčného územia:

- Veda a výskum v oblasti technológie skla, keramiky a silikátov.
- Alternatívna kultúra (Pohoda, klubová scéna)
- Identifikácia obyvateľov s mestom „ja Trenčan“
- Participácia stakeholderov na rozhodovaní o budúcom smerovaní rozvoja mesta
- Služby kvartérneho centra - sídla, ktoré poskytuje okolitému regiónu, širokú škálu služieb s vysokou pridanou hodnotou, napr. vysoké školstvo, veda a výskum a pod.

Ako slabé stránky boli identifikované:

- Podkapitalizácia mesta, modernizačný dlh

Príležitosti pre oblasť odvetví KKP bola identifikovaná:

- Identita mesta (hudba, šport, priemyselná tradícia, rímske stopy, Matúš Čák, Skalka nad Váhom, výstavníctvo)

Ohrozenia sa pociťovali:

- Regresívnom type populácie

3. Návrhová časť

3.1. Vízia

Vízia je podopretá názormi významných osobností so strhujúcim posolstvom predsedníčky Európskej komisie k Európskej ekologickej dohode Európanom. Dohoda volá po zmene ich myslenia, konania a spôsobu života prostredníctvom Európskej ekologickej dohody, ktorá nemá byť len environmentálnym a hospodárskym projektom, ale musí sa stať aj novým kultúrnym projektom Európy, ktorého cieľom je vybudovať klimaticky neutrálne a životaschopnejšie mestá.

Greta Thunberg - Manifest nového zeleného hnutia:

Pri nasledujúcich slovách možno neveriacky zdvihnete obočie. Vedeli ste, že život v meste môže byť udržateľnejší a ekologickejší ako život na vidieku? To, že v mestách žijeme blízko seba, môže viesť k väčšej energetickej efektívnosti, a teda k zásadnému zníženiu emisií. Mestá sú pre ekológiu nesmierne dôležité, pretože majú obrovský potenciál prispieť k zmenám, ktoré poslúžia na dosiahnutie nulovej úrovne emisií.

Ursula von der Leyen – predsedníčka Európskej komisie:

V priebehu dejín menili pandémie osudy ľudí. Vďaka nim vnímame svet v inom svetle a uvedomujeme si hodnotu tých najjednoduchších vecí v živote od každodenných rutinných činností cez objatie našich najbližších až po krásu prírody okolo nás. Nútia nás kriticky zhodnotiť, ako veci robíme a nastoľujú otázku, či by sme ich nemohli robiť lepšie. Solidarita je kľúč k riešeniu. Neopravujeme, ZLEPŠUJEME - nastal čas, aby sme sa opäť postavili na nohy a zamysleli sa nad tým, ako zlepšiť náš spôsob života.

Zmeny klímy, znečistenie, digitalizácia a demografická explózia sú sprevádzané zdanlivo neobmedzeným hospodárskym rastom na úkor nášho blahobytu, našej planéty a našich obmedzených prírodných zdrojov. Je preto potrebné prehodnotiť situáciu a zmeniť plány.

Preto Európska Komisia spúšťa nový európsky Bauhaus – spoločný dizajnérsky a kreatívny priestor zameraný na spoluprácu architektov, umelcov, študentov, vedcov, inžinierov a dizajnérov, aby sa táto vízia stala skutočnosťou. Nový európsky Bauhaus

bude hnacou silou pri zabezpečovaní toho, aby sa európska zelená dohoda stala prítlačlivým a inovatívnym prostriedkom orientovaným na človeka.

Pôjde o hnutie založené na udržateľnosti, dostupnosti a estetike, aby sa európska zelená dohoda priblížila ľuďom a aby sa recyklácia, energia z obnoviteľných zdrojov a biodiverzita stali prirodzenými. Ľudia tak budú mať možnosť precítiť, vidieť a zažiť európsku zelenú dohodu. Či už vďaka stavebnému priemyslu, ktorý využíva prírodné materiály, alebo architektúre, ktorá využíva takmer prirodzené formy a zásady výstavby, v rámci ktorých sa od začiatku zohľadňujú ekosystémy, a ktorá umožňuje a plánuje udržateľnosť a opätovnú využiteľnosť.

Zmena našej planéty k lepšiemu si tak vyžaduje aj zmenu našej mentality. Európska zelená dohoda nie je len environmentálnym a hospodárskym projektom. Nejde len o znižovanie emisií, ale aj o vybudovanie lepšieho sveta pre život od budov po ekologickjšiu dopravu využívajúc aj iný revolučný megatrend nášho storočia – digitalizáciu, ktorá čoraz viac mení spôsob, akým myslíme a konáme.

Ďalšie vízie stratégie vychádzajú z priorít a cieľov, ktoré v sebe nesú posolstvo rozvinutej kultúrnej infraštruktúry a kultúrneho a kreatívneho potenciálu, zabezpečení prístupu ku kultúrnemu životu pre všetkých obyvateľov, vybudovaní kapacít v kultúre a rozvoju publika kultúrnych inštitúcií ako aj posilnenie ekologického rozmeru v kultúre.

3.2. Požiadavky a očakávania stakeholdrov

Zapojenosť občanov mesta do tvorby a implementácie verejných politík:

Participatívne počnúc projektom Trenčín si TY

2020 Nepretržité územné plánovanie – Územný plán mesta Trenčín:

<https://trencin.sk/samosprava/uzemne-planovanie/>

2011: Projekt Trenčín si TY – participatívne územné plánovanie:

<http://www.trencinsity.sk/sk/>

2014 – 2016: Plán hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja 2016 – 2022, s výhľadom do r. 2040: <https://trencin.sk/samosprava/uzemne-planovanie/plan-hospodarskeho-rozvoja-socialneho-rozvoja-2016-2022-s-vyhľadom-r-2040/>

2009 – 2016: Cyklogenerel 2016: <https://trencin.sk/samosprava/uzemne-planovanie/cyklogenerel-2016/>

2017 – 2018: Komunitný plán sociálnych služieb mesta Trenčín pre obdobie 2018 – 2021 s výhľadom do roku 2030: <https://trencin.sk/wp-content/uploads/2018/07/Komunitn%C3%BD-pl%C3%A1n-mesta-Tren%C4%8D%C3%ADn.pdf>

2019: Stratégia adaptability mesta Trenčín na klimatickú zmenu: <https://trencin.sk/wp-content/uploads/2020/06/Strat%C3%A9gia-adaptability-mesta-Tren%C4%8D%C3%ADn-na-klimatick%C3%BA-zmenu-.pdf>

2019 – 2021: Plán udržateľnej mestskej mobility mesta Trenčín do roku 2030: <https://trencin.sk/kategoria/plan-udrzatelnej-mobility/>

2020: Kandidatúra mesta Trenčín na titul Európske hlavné mesto kultúry 2026: <https://www.trencin2026.sk/>

Rešpektujúc lokálne špecifiká, historické kontexty a východiskové analytické dáta, kultúrna stratégia by mala odpovedať na potreby kľúčových aktérov lokálneho ekosystému kreatívneho a inovatívneho priemyslu – cieľovej skupine:

- Občanom Trenčína a priľahlého regiónu – podnikateľom zlepšiť prístup k modernej infraštruktúre, vytvoriť programy pre podporu kreatívneho podnikania a podporiť inovácie biznis modelu a produktové inovácie. Obyvateľom zvýšiť participáciu na kultúre, získať nové publikum a budovať vzťah s existujúcim publikom. Sprístupniť kultúru pre všetkých občanov a zvýšiť participáciu.
- Existujúcim inštitúciám - s dosahom na KKP poskytnúť potrebnú fyzickú infraštruktúru, pomôcť pri dosahovaní cieľov, realizácii aktivít a zvyšovať kvalitu

pomocou poradenstva, sieťovania, spolupráce a marketingu. Zabezpečiť bezbariérovosť kultúrnych miest, prispôbiť kultúrnu ponuku pre všetkých obyvateľov, budovať kapacity pracovníkov v kultúre a posilniť ekologický rozmer v kultúrnom a kreatívnom priemysle. Zúčastňovať sa na medzinárodných kultúrnych podujatiach a nadväzovať spolupráce v rámci Európy.

- Širokej verejnosti - zvyšovať povedomie o kreatívnej ekonomike a jej aktéroch, pritiahnúť, udržať a rozvíjať talent v regióne, zvýšiť atraktivitu regiónu a podporiť lokálpatriotizmus „Trenčín Si TY“. Prispôbovať kultúrnu ponuku pre zahraničných a lokálnych turistov a posilniť pozitívny vzťah obyvateľov k mestu.

4. Priority a ciele

4.1. **Priorita č.1 Rozvoj kultúrnej infraštruktúry**

Rozvoj kultúrnej infraštruktúry pozostáva z vytvorenia Kreatívneho inštitútu Trenčín so sídlom v *Centre kultúrneho a kreatívneho potenciálu Hviezda* a vytváranie spolupráce na horizontálnej a vertikálnej úrovni. Na horizontálnej úrovni ide o vytváranie spolupráce medzi všetkými sektormi národného hospodárstva a na vertikálnej úrovni ide o vytváranie spolupráce s regionálnymi, národnými a medzinárodnými partnermi. Pre budovanie kultúrnej infraštruktúry je dôležitá aj obnova kultúrnych priestorov slúžiacich na kultúru a stretávanie sa komunit.

Ciel č. 1: Vytvorenie Kreatívneho inštitútu Trenčín

Kreatívny inštitút Trenčín v Centre kultúrneho a kreatívneho potenciálu Hviezda vytvára fyzickú infraštruktúru, otvára verejné priestranstvá a podporuje budovanie kapacít, vzdelávacích programov či programov tvorby a rozvoja kultúrnych hodnôt, podmienok priaznivého podnikania, prístupu ku kapitálu či marketingu, podpore dobrovoľníctva a inklúzie v kultúre.

Ciel č.2: Vytváranie spolupráce medzi súkromným, verejným a tretím sektorom v oblasti kultúry

Vytvorenie a podpora spolupráce medzi jednotlivými sektormi za účelom vybudovať, rozšíriť a posilniť kultúrnu infraštruktúru. Spolupráca môže prebiehať v rámci výmeny skúseností, know-how, finančných, materiálnych či kapacitných zdrojov alebo spolupráca v rámci organizovania kultúrnych podujatí a iných kultúrnych činností. Spolupráca zahŕňa aj prekladanie projektov na viaczdrojové financovanie kultúry v meste.

Ciel č.3: Vytváranie spolupráce s regionálnymi, národnými a medzinárodnými partnermi

Kultúrne inštitúcie a ich programy budú tvorené s partnermi zo Slovenska ako aj zo zahraničia. Jedná sa o kurátorov, umelcov, organizácie a inštitúcie.

Cieľ č.4: Obnova kultúrnych priestorov

Obnova a rekonštrukcia priestorov slúžiacich na kultúrne a komunitné stretávanie v rámci budovania kultúrnej infraštruktúry. Obnova kultúrnych priestorov podporí participáciu občanov vo verejných priestranstvách a zvýši kultúrnu a komunitnú ponuku. Obnova kultúrnych priestorov má byť diverzifikovaná v rámci jednotlivých mestských častí na podporu kultúrneho a komunitného rozvoja mestských častí.

4.2. *Priorita č.2 Rozvoj kultúrneho a kreatívneho potenciálu*

Kultúrny a kreatívny potenciál je treba prioritne rozvíjať prostredníctvom finančnej a nefinančnej podpory organizáciám, prostredníctvom podpory vytvárania pracovných príležitostí v týchto odvetviach a prostredníctvom prispievania kultúrnej rozmanitosti v Európe.

Cieľ č.1: Podpora kultúrnych a komunitných aktivít a projektov

Podpora kultúrnych aktivít a projektov organizácií a subjektov prostredníctvom finančnej a nefinančnej podpory. Finančná podpora je realizovaná cez každoročné dotačné kolo mesta Trenčín. Nefinančná podpora je realizovaná prostredníctvom materiálnej, technickej, kapacitnej či priestorovej podpory.

Cieľ č.2: Podpora vytvárania pracovných príležitostí v kreatívnom a kultúrnom odvetví

Zvyšovanie atraktivity kreatívneho a kultúrneho priemyslu v meste a vytváranie pracovných príležitostí v týchto priemysloch môže znížiť migráciu mladých ľudí za prácou mimo mesta.

Cieľ č.3: Prispievanie ku kultúrnej rozmanitosti v Európe

Cieľ hovorí o spolupodieľaní sa na kultúrnej rozmanitosti Európy, zdieľaní spoločnej identity a prezentovaní identity vlastnej. Nástroje na prispievanie ku kultúrnej rozmanitosti môžu byť európske spolupráce s umelcami, kurátormi či kultúrnymi inštitúciami a spriatelými mestami v Európe, zúčastňovanie sa na medzinárodných kultúrnych podujatiach, prezentovanie našej kultúry a kultúrnych podujatí v Európe a podpora turizmu v rámci Európy.

4.3. Priorita č.3 Zabezpečenie prístupu ku kultúrnemu a komunitnému životu všetkým obyvateľom

Sprístupnenie kultúrneho a komunitného života všetkým obyvateľom s dôrazom na vylúčené komunity a zdravotne znevýhodnené skupiny obyvateľov prispieva k inklúzii a zvýšeniu participácií občanov na živote v meste. Sprístupnenie môžeme vyjadrovať v dvoch smeroch - fyzické sprístupnenie a debarierizácia budov a verejných priestranstiev, ale aj sprístupnenie obsahu v podobe prispôsobenia alebo vytvorenia nového kultúrneho obsahu pre ľudí so znevýhodnením a vylúčené skupiny.

Cieľ č.1: Sprístupnenie kultúrneho a komunitného života všetkým obyvateľom.

Tento cieľ je zameraný na systematickú prácu odstraňovania bariér pre ľudí so znevýhodnením, najmä fyzických bariér pre ľudí s pohybovým znevýhodnením. Odstraňovanie bariér sa týka kultúrnych a komunitných organizácií a inštitúcií, ako aj verejného priestoru. Zároveň ide aj o predchádzanie vzniku bariér pri stavbe nových prvkov či budov prostredníctvom osvedy a vzdelávania v tejto téme a v téme "univerzálne navrhovanie" (universal design) pre projektantov, majiteľov budov atď.

Cieľ č.2: Vytváranie a prispôsobenie obsahu kultúrnych a komunitných podujatí, programov a služieb pre ľudí so znevýhodnením a pre ľudí z marginalizovaných skupín a ohrozených skupín obyvateľstva.

Vytvorenie a prispôsobenie kultúrnych a komunitných podujatí, programov a služieb pre ľudí so zdravotným a mentálnym znevýhodnením, seniorov, deti a mládež, sociálne vylúčené skupiny a podobne. Ide najmä o priestory, služby, udalosti, informácie (vrátane webových stránok), marketing, víziu organizácie, poslanie, hodnoty, zásady a postupy, ktoré sú inkluzívne a prispôsobené pre všetky skupiny obyvateľstva. Vytvorenie a prispôsobenie obsahu všetkým obyvateľom rozširuje publikum, podporuje inklúziu a zvyšuje participáciu obyvateľov na kultúrnom živote.

Cieľ č.3: Vytvorenie a prispôsobenie kultúrneho obsahu, programov a služieb zahraničným turistom

Cieľ zahŕňa preklad informácií, obsahu, programov a služieb do aspoň jedného svetového jazyka a zvýšenie jazykových zručností pracovníkov v kultúre.

Sprístupnenie obsahu, programov a služieb zahraničným návštevníkom rozširuje publikum danej organizácie.

Cieľ č.4: Vytvorenie medzigeneračného dialógu v kultúre

Výsledkom cieľa je prepájanie generácií a rôzne skupiny obyvateľstva prostredníctvom kultúrnych podujatí. Generácie mladších či starších obyvateľov či skupiny obyvateľov z vylúčených komunit má stratégia za cieľ prepájať prostredníctvom kultúrnych podujatí vo verejných priestoroch, kultúrnych inštitúciách či kultúrnych domoch. Prepájanie obyvateľov zvyšuje participáciu obyvateľov v meste, podporuje spoluprácu, inklúziu a vytvára nové vzťahy medzi občanmi a kultúrou.

4.4. Priorita č.4 Budovanie kapacít a rozvoj publika

Budovanie kapacít sa týka najmä zvyšovania profesionalizácie pracovníkov v kultúre či podpory dobrovoľníckej činnosti v kultúrnom sektore. Rozvoj publika sa delí na dve skupiny - rozvoj súčasného publika prostredníctvom budovania vzťahu s publikom a zisťovanie potrieb daného publika ako aj identifikovanie, vytváranie obsahu a nadobudnutie vzťahu s novým publikom, ktoré doposiaľ kultúrne inštitúcie navštevovali fyzicky, ale aj prostredníctvom online platforiem. Rozvoj publika súvisí aj s posilnením pozitívneho vzťahu obyvateľov k mestu prostredníctvom kvalitnej kultúrnej ponuky.

Cieľ č.1: Rozvoj existujúceho publika kultúrnych inštitúcií

Zistenie potrieb a záujmu existujúceho publika prostredníctvom dotazníkov, fokusových skupín či ankiet a prispôbenie kultúrnej ponuky záujmu existujúceho publika. Zistením názorov a potrieb vzniká priestor na zlepšenie, ale aj budovanie a posilňovanie vzťahu s publikom.

Cieľ č.2: Identifikovanie potenciálneho publika kultúrnych inštitúcií

Identifikovanie potenciálneho publika pomáha rozširovať publikum, vytvárať si s publikom vzťah a posilňovať kultúrnu inštitúciu. Kultúrne inštitúcie rozšíria svoje publikum prispôbením či vytvorením kultúrnej ponuky pre nové publikum, ktoré doposiaľ kultúrne inštitúcie nenavštevovali. Prispôbenie sa potenciálnemu publiku vzniká aj debarierizáciou priestranstiev či prispôbením formy kultúrnej ponuky.

Cieľ č.3: Budovanie kapacít pracovníkov v kultúre

Zvyšovanie profesionalizácie pracovníkov v kultúre a budovanie ich kapacít prostredníctvom vzdelávania a výmeny skúseností a vedomostí s ostatnými pracovníkmi v kultúre a inými odborníkmi. Zvýšenie vedomostí a zručností v témach participácia, inklúzia, fundraising, marketing, grantové žiadosti či dobrovoľníctvo, ktoré pomôžu k identifikovaniu potenciálneho publika, k rozvoju existujúceho publika kultúrnych inštitúcií ako aj k rozvoju samotnej kultúrnej inštitúcie a jej pracovníkov. Tento cieľ zahŕňa aj zvýšenie spolupráce medzi umelcami, pracovníkmi v kultúre a odborníkmi lokálne aj v zahraničí. Budovanie kapacít pracovníkov v kultúre pomáha k zlepšeniu kultúrnej infraštruktúry, zvýšeniu hodnoty kultúrnej inštitúcie a zvyšovaniu kvality kultúrnej produkcie.

Cieľ č.4: Podpora dobrovoľníctva

Podpora dobrovoľníckych aktivít, stáži a praxe v kultúrnom a kreatívnom priemysle v rámci zvyšovania profesionalizácie mladých ľudí a budovania kapacít kultúrnych inštitúcií. Podpora dobrovoľníctva aktívne zvyšuje participáciu ľudí v meste, posilňuje ľudské kapacity v kultúrnych inštitúciách a podporuje nadobudnutie nových kompetencií u dobrovoľníkov. Vykonávaním dobrovoľníckych aktivít si dobrovoľník buduje vzťah k organizácii a posilňuje ju. Kultúrne organizácie, ktoré prijímajú dobrovoľníkov, sú si vedomí starostlivosti o dobrovoľníkov a o hodnote dobrovoľníckej práce.

Cieľ č.5: Posilnenie pozitívneho vzťahu obyvateľov k mestu prostredníctvom kvalitnej kultúrnej ponuky.

Kvalitná kultúrna ponuka pre všetkých obyvateľov mesta nielen rozvíja publikum ale zvyšuje participáciu obyvateľstva na kultúrnom a komunitnom živote. Pozitívny vzťah sa posilňuje najmä prostredníctvom miestnej a regionálnej kultúrnej ponuky zohľadňujúcej zvyky, tradície, vlastnú kultúrnu identitu a špecifiká danej oblasti.

Cieľ č.6: Sprístupnenie kultúrnych udalostí širšiemu publiku prostredníctvom online platforiem.

Rozšírenie obsahu do online formy prostredníctvom internetu a podpora digitalizácie. Kultúrne podujatia a udalosti streamované prostredníctvom online platforiem sa

dostanú v širšiemu množstve existujúceho aj potenciálneho publika a môžu byť uchované pre ďalšie použitie.

4.5. *Priorita č.5 Posilnenie ekologického rozmeru v kultúrnom a kreatívnom priemysle*

Kultúrny a kreatívny priemysel má stavať na ekologických princípoch najmä v rámci ekologického fungovania organizácií a organizovania podujatí ale aj v rámci ekologického spôsobu dopravy na kultúrne podujatia.

Cieľ č. 1: Podpora ekologickej dopravy v rámci transportu na kultúrne podujatia

Budovanie a prezentovanie ekologických foriem dopravy na kultúrne podujatia. Kultúrne miesta a podujatia by mali byť dostupné ekologickou formou dopravy, ktorá sa zároveň prezentuje ako najlepší spôsob dopravy na podujatie.

Cieľ č.2: Podpora ekologického a udržateľného procesu organizovania kultúrnych podujatí

Cieľ zahŕňa rôzne aktivity na základe potrieb aj možností kultúrnych organizácií. Ide najmä o predchádzanie vzniku odpadu, využívanie kompostovateľných či recyklovateľných vecí a zachovávanie princípov cirkulárnej ekonomiky. Ekologické fungovanie by malo byť prítomné nielen pri kultúrnych podujatiach ale aj pri bežnom chode organizácie.

5. Spôsob implementácie a evaluácie

Pre implementáciu stratégie je kľúčová implementácia projektu „Centrum kultúrno-kreatívneho potenciálu Hviezda“, v rokoch 2021-2023, v rámci ktorého sa spracuje Akčný plán stratégie a začnú sa konštituovať orgány podieľajúce sa na implementácii nielen projektu ale aj samotnej stratégie, medzi ktorými dochádza ku koordinácii a výmene relevantných informácií. Kreatívny inštitút Trenčín v CKKP Hviezda bude následne pracovať na prioritách a cieľoch stratégie v spolupráci s ďalšími partnermi.

V úvode roku 2021 sa vytvoria vnútorné pravidlá fungovania CKKP Hviezda, kde sa dajú očakávať partnerstvá na dvoch úrovniach. Prvou úrovňou je zapojenie a riadenie partnerstiev so spolupracujúcimi organizáciami – predovšetkým dodávateľmi expertných a konzultačných služieb v rámci programov kreatívneho centra, avšak potenciálne zahŕňajúcimi aj ostatných dodávateľov tovarov alebo služieb v rámci KC. Prípadné zabezpečenie partnerstiev so spolupracujúcimi organizáciami je na rozhodnutí samotného kreatívneho centra.

Druhou úrovňou je podporovanie neformálnych partnerstiev, ktoré bude zahŕňať všetky relevantné subjekty podporujúce fungovanie kreatívneho centra v regióne. Budovanie partnerstiev na miestnej úrovni s kľúčovými zainteresovanými stranami môže prispieť k posilneniu postavenia kreatívneho centra v regióne ako centrálnemu hubu pre všetkých dôležitých aktérov v oblasti kultúrneho a kreatívneho priemyslu. Medzi kľúčové zainteresované strany budú patriť partneri z verejného aj súkromného sektora v oblasti KKP alebo iné subjekty zo Slovenska alebo zahraničia, ktoré môžu prispieť k úspešnej realizácii aktivít v rámci projektov KC.

Vo vnútorných pravidlách fungovania CKKP Hviezda sa dohodnú základné vnútorné pravidlá, kompetencie, ktoré sa sformulujú do vnútorných predpisov. Vypracujú sa stratégie komunikácie kreatívneho centra. Dokument bude kľúčový pre zabezpečenie ďalších a budúcich partnerov centra a naplnenia ich cieľov.

5.1. **Organizačné a inštitucionálne zabezpečenie realizácie Kultúrnej stratégie**

- Primátor a zástupcovia primátora
- Mestské zastupiteľstvo - zastupiteľský zbor mesta zložený z poslancov zvolených v priamych voľbách obyvateľmi mesta
- Komisie mestského zastupiteľstva – stále poradné, iniciatívne orgány MZ
  - kultúry a cestovného ruchu,
  - životného prostredia, dopravy, investícií a územného plánovania,
  - komisia školstva a mládeže,
  - komisia športu,
  - komisia sociálnych vecí a verejného poriadku,
  - cyklokomisia,
  - finančná a majetková.
- Výbory mestských častí Stred, Sever, Juh, Západ, ktoré reprezentujú obyvateľov mestskej časti a podieľajú sa na samospráve mesta.
- Mestský úrad

Z pozície mestského úradu v Trenčíne úlohu v oblasti KKP zastrešuje - Útvar kultúrno-informačných služieb. Útvar kultúrno-informačných služieb prostredníctvom Kultúrneho informačného centra (KIC) je v súčasnosti jediným kultúrnym úradom v Trenčíne a jeho primárnym cieľom je organizovanie tradičných podujatí, zabezpečenie prevádzky KC Hviezda a poskytovanie informácií pre turistov a informácií o kultúrnych programoch v Trenčíne občanom.

Implementácia stratégie je do značnej miery ovplyvnená jasným stanovením inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia. Tento definuje jednotlivé zodpovedné orgány a činnosti, ktoré spadajú do ich kompetencie.

Základnými *princípmi*, ktoré Mesto Trenčín rešpektuje pri implementácii stanovenej stratégie v rámci verejných politík sú:

Partnerstvo – kooperácia medzi jednotlivými kľúčovými aktérmi relevantnými nielen pre kultúrny a kreatívny sektor, ale i širokou a angažovanou verejnosťou, aby sa zabezpečila koordinácia jednotlivých navrhovaných opatrení. Je nevyhnutné zabezpečovať partnerstvá nielen na úrovni mesta, ale i v kontexte širších vzťahov mesta, mestskej funkčnej oblasti a celého regiónu s prihliadnutím na postavenie mesta ako sídlo kraja.

Subsidiarita – zabezpečenie realizácie navrhovaných opatrení na úrovni mesta a partnerov, kde je predpoklad najvyššej efektivity a udržateľnosti realizácie služby, resp. aktivity.

Plánovanie a koordinácia – plánovanie a koordinácia realizácie jednotlivých opatrení aktivít tak, aby došlo ku spolupráci s ostatnými oddeleniami a zložkami Mesta Trenčín, ako i s ostatnými poskytovateľmi a partnermi

5.2. Míľniky s merateľnými výstupmi

Na sledovania naplňania vízie, strategického cieľa a špecifických cieľov sa navrhuje set hlavných kategórii ukazovateľov, ktoré budú postupne dopĺňané v rámci jednotlivých fáz akčných plánov.

Medzi navrhované hlavné ukazovatele zaraďujeme:

- Ukazovatele európskej spolupráce (spoločné projekty, programy, členstvo v sieťach a platformách EU, zmienky o európskych médiách atď.)
- Ukazovatele začlenenia a kultúrnej ponuky (vzájomná komunikácia, dobrovoľnícka účasť, občiansko-komunitné akcie, návštevnosť kultúrnych podujatí a kultúrnych inštitúcií atď.)
- Ukazovatele infraštruktúry (bezbariérovosť)
- Ukazovatele kreativity a inovácii (profesionalizácia finančnej udržateľnosti KKP, podporné systémy pre infraštruktúru KKP, nové inovatívne stimuly ap.)
- Ukazovatele životnosti (dĺžka a počet návštev v rámci mestského turizmu, množstvo študentov v meste, dostupnosť online ponúk, využitie internetu atď.)

- Ekologické ukazovatele (postupné zmena štýlu života vedúca k udržateľnému životu v meste, dostupnosť ekologických spôsobov dopravy, zelené audity a zelené riešenia, ekologické aspekty kultúrnych programov a marketingu atď.)

Vychádzajúc z projektu „Centrum kultúrno-kreatívneho potenciálu Hviezda“ v akčnom pláne na roky 2021-2023 budú merateľné ukazovatele výstupu v nasledujúcom minimálnom rozsahu:

- Počet obnovených/nových bezbariérových centier- 1
- Poskytovanie špecifických služieb - 10
- Počet účastníkov programov - 1380
- Počet informačných podujatí - 230
- Počet účastníkov informačných podujatí - 5000
- Počet podporených nových/ existujúcich podnikov KKP - 12
- Počet inovovaných/nových produktov – 12

Hodnoty merateľných ukazovateľov budú nastavené priebežne počas tvorby akčných plánov.

Míľnikmi na hodnotenie sú roky:

- 2023 pre akčný plán 2021-2023 – implementácia projektu „Centrum kultúrno-kreatívneho potenciálu Hviezda“,
- 2026 pre akčný plán 2024-2026,
- 2027 pre vyhodnotenie dopadu EHMK2026 v prípade úspešnosti kandidatúry mesta,
- 2029 pre akčný plán 2027-2029.

5.3. Zdroje financovania

- Súkromné zdroje - vo forme realizácie a podpory rozvojových projektov a sponzoringu.
- Verejné zdroje - rozpočtové zdroje subjektov verejného sektora (orgány štátnej správy a organizácie v ich zriaďovateľskej pôsobnosti).
- Zdroje od verejných inštitúcií vo forme dotácie.

- Zdroje z fondov a rozpočtu Európskej únie.
- Zdroje z finančných mechanizmov.
- Vlastné rozpočtové zdroje mesta Trenčín programového rozpočtu.

Od rozpočtového roku 2021 je do rozpočtu mesta Trenčín zapojený nový samostatný podprogram 9.5. CKKP Hviezda.

Zámerom je napĺňanie opatrení Stratégie – Životaschopnejšie mesto Jedinečný Trenčín si TY, vytvorenie podmienok pre rozvoj kreatívneho talentu a netechnologických inovácií ako stimulovania podpory zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle, podnietenie k fungovaniu priaznivého kreatívneho ekosystému a zvyšovaniu kvality života ľudí v meste Trenčín a priľahlom regióne. Dosiahnutie cieľa - komplexnou rekonštrukciou národnej kultúrnej pamiatky, objektu kultúrneho strediska – bývalého Kina Hviezda - Ul. Kniežat'a Pribinu 3, Trenčín s komplexnou modernizáciou vnútorného vybavenia, v ktorom budú „poskytované špecifické služby CKKP Hviezda“ v otvorenej dielni, ateliéroch či umeleckých inkubátoroch s výraznou „podporou dopytu po kreatívnej tvorbe tzv. nových talentov („emerging talents“).

Príjmy CKKP Hviezda sústredené do Fondu budúcej prevádzky CKKP

1. Príjmu plynúceho z prenájmu infraštruktúry (prenájmu priestorov a prenájmu technológií).
2. Príjmu za poskytovanie služieb za poplatok (v prípade príjmov plynúcich priamo za poskytované programy).
3. Príjmy za poskytnutie možnosti využívania služieb (tzv. členské poplatky).
4. Príjmu za predaj vlastných výrobkov za poplatok.
5. Príjmy z doplnkových zdrojov financovania (napr. dotácie, sponzoring) na mimoriadne aktivity podporujúce účel kreatívneho centra, ktoré sa využijú na prefinancovanie konkrétnej aktivity) .

5.4. Časová realizácia

Podrobnosti časovej realizácie budú rozpracované v akčných plánoch na 3 ročné obdobia:

- 2021-2023 – implementácia projektu „Centrum kultúrno-kreatívneho potenciálu Hviezda“,
- 2024-2026 – implementácia projektu Európskeho hlavného mesta kultúry. V prípade úspechu v kandidatúre vlajkovej kultúrnej iniciatívy Európskej únie Európske hlavné mestá kultúry 2026 financované z dodatočných zdrojov,
- 2027-2029 – dokončenie realizácie integrovanej územnej stratégie 2021-2027 Životaschopný Trenčín si TY,
- 2030-2040 – nové programové obdobie EÚ.

5.5. Monitorovanie a hodnotenie stratégie

Naplnenie definovanej vízie, priorít a špecifických cieľov až po konkrétne aktivity každej stratégie je zabezpečené aj vďaka procesu monitorovania a hodnotenia, ktorý vytvára jasný kontrolný mechanizmus reprezentujúci spätnú väzbu znázorňujúcu priebeh implementácie, jej aktuálny stav a jeho porovnanie s plánovaným harmonogramom.

Na základe získaných informácií je možné aktérmi zodpovednými za realizáciu stratégie vykonať intervencie vedúce buď k zosúladieniu reálnych aktivít s plánom alebo k revízii stratégie a jej akčných plánov.

Proces monitorovania a proces hodnotenia prebiehajú paralelne prostredníctvom správ, ktoré sú v meste spracovávané každých 6 mesiacov podľa zodpovedností pripadajúcich jednotlivým orgánom v zmysle Inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie stratégie.

Míľnikmi v hodnotení budú nasledujúce roky:

- 2023 - ukončenie projektu „Centrum kultúrno-kreatívneho potenciálu Hviezda
- 2026 – ukončenie projektu Európske hlavné mesto kultúry Trenčín
- 2027 – ukončenie programového obdobia EÚ 2021-2027, posúdenie dopadov EHMK, príprava nového programového obdobia

- 2029 – ukončenie finančnej implementácie projektov PO 2021-2027

Podporným prvkom zvyšujúcim kvalitu hodnotení počas implementácie budú spolupracujúce externé subjekty s dostatočnými skúsenosťami v oblasti hodnotenia.